

فلسطين

صلح فقه، تعريض

جیمی کاتر

ترجمہ میسران قاسمی

Carter, Jimmy

کارتر، جیمی؛ ۱۹۷۴ -

Palestine: Peace not apartheid

فلسطین: صلح نه تبعیض / جیمی کارتر؛ برگردان: مهران قاسمی. تهران: نشر

ثالث، ۱۳۸۶

ص ۳۹۸

ISBN 978-964-380-314-8

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۳۸۰-۳۱۴-۸

۱. اعراب و اسرائیل مناقشات - ۱۹۹۳ م. صلح. ۲. سیاست و حکومت - ۱۹۷۳ -

۱۹۹۳ م. ۳. ایالات متحده - روابط خارجی - خاورمیانه. قاسمی، مهران. مترجم.

۹۵۶/۰۴

DS ۱۱۹/۷/۱ کف۱۷

نشر ثالث

دفتر مرکزی: خیابان کریمخان زند / بین ایران‌شهر و ماهشهر / پ ۱۶۲ / طبقه چهارم / تلفن: ۸۸۳۰۴۴۳۷

فروشگاه: خیابان کریمخان زند / بین ایران‌شهر و ماهشهر / پ ۱۶۰ / تلفن: ۸۸۳۵۳۷۶۷

دفتر توزیع: خیابان انقلاب / خیابان ۱۲ فروردین / شماره ۱۱ / تلفن ۶۶۴۶۰۱۴۶ - فکس: ۶۶۹۵۰۹۹۶

فلسطین؛ صلح نه تبعیض

جیمی کارتر

برگردان: مهران قاسمی

ناشر: نشر ثالث

طرح روی جلد: سعید زاشکائی

صفحه آرا: اکرم کیامنش

چاپ اول: ۱۳۸۶ / ۱۶۵۰ نسخه

لیتوگرافی: ثالث - چاپ: رهنما - صحافی: صفحه‌پرداز

کلیه حقوق چاپ محفوظ و متعلق به نشر ثالث است

ISBN 978-964-380-314-8

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۳۸۰-۳۱۴-۸

سایت اینترنتی: WWW.Salesspub.ir

پست الکترونیکی: Info@Salesspub.ir

قیمت: ۵۵۰۰ تومان

فهرست

۹	مقدمه مترجم
۱۳	آشنایی با مؤلف
۲۳	وقایع نگاری تاریخی
۳۵	فصل اول / دورنمای صلح
۴۹	فصل دوم / اولین سفر من به اسرائیل
۷۵	فصل سوم / ریاست جمهوری من (۱۹۸۱-۱۹۷۷)
۱۰۱	فصل چهارم / بازیگران کلیدی
۱۲۳	فصل پنجم / سایر همسایگان
۱۷۱	فصل ششم / سال‌های ریگان
۱۸۷	فصل هفتم / دیدارهای من با فلسطینیان
۲۱۱	فصل هشتم / سال‌های جورج هربرت واکر بوش
۲۱۹	فصل نهم / توافق اسلو
۲۲۹	فصل دهم / انتخابات فلسطین، ۱۹۹۶
۲۴۳	فصل یازدهم / تلاش‌های صلح بیل کلینتون
۲۵۷	فصل دوازدهم / سال‌های جورج واکر بوش
۲۶۹	فصل سیزدهم / ابتکار ژنو

۲۷۹	فصل چهاردهم / انتخابات فلسطین، ۲۰۰۵
۲۹۱	فصل پانزدهم / انتخابات اسرائیل - فلسطین، ۲۰۰۶
۳۰۹	فصل شانزدهم / دیوار به مثابه زندان
۳۳۳	فصل هفدهم / خلاصه
۳۵۱	ضمائم

فهرست نقشه‌ها

۱۸	نقشه ۱ / خاورمیانه کنونی
۱۹	نقشه ۲ / طرح تقسیم سازمان ملل، ۱۹۴۷
۲۰	نقشه ۳ / اسرائیل، ۱۹۴۹ تا ۱۹۶۷
۹۹	نقشه ۴ / اسرائیل، ۱۹۶۷ تا ۱۹۸۲
۲۵۰	نقشه ۵ / اسرائیل، ۱۹۸۲ تا ۲۰۰۶
۲۵۱	نقشه ۶ / پیشنهاد کلینتون، ۲۰۰۲
۲۵۵	نقشه ۷ / طرح شارون، ۲۰۰۲
۲۷۵	نقشه ۸ / ابتکار ژنو، ۲۰۰۳
۳۱۵	نقشه ۹ / فلسطینیان در محاصره، ۲۰۰۶

مقدمه مترجم

جیمی کارتر، رئیس جمهوری دموکرات آمریکا، در میان سیاستمداران این کشور بیشترین میزان ارتباط و تعامل را با طرفین درگیر در نزاع خاورمیانه داشته است. طرح مصالحه کمپ دیوید، به عنوان زیربنای مذاکرات و روند صلح خاورمیانه نیز در این میان حاصل تلاش‌های وی است.

کارتر در کتاب حاضر خود که با موجی از خشم و نفرت اسرائیلی‌ها روبه‌رو شده، باز با تعریف تاریخ سیاسی منطقه و نحوه وارد شدن خود به معادلات پیچیده منطقه‌ای بارها به «فقدان عزم» از سوی رهبران عبری اشاره کرده و به صراحت زبان به انتقاد از آنان می‌گشاید. کارتر در این میان بخش عمده انتقاداتش را به برداشت‌ها و مشاهدات شخصی‌اش مرتبط ساخته است. رئیس جمهوری سابق آمریکا برای نمونه به رفتار مناخیم بگین در نقض مصالحه کمپ دیوید اشاره کرده و با طنز تلخی می‌گوید «تنها کوتاهی و اشتباه ما این بود که آنچه را که مورد قبول جمع و بدیهی تصور می‌کردیم به صورت مکتوب درنیاوردیم.» بگین تنها چند ماه

پس از انعقاد این مصالحه به سیاست‌های شهرک‌سازی خود ادامه داده و برای توجیه اقدامات خود هم به فقدان سندی مکتوب دال بر سپردن چنین تعهدی متوسل می‌شود. در چنین بستری است که کارتر به تلخی از این بدعهدی یاد کرده و می‌گوید: «اگر به مفاد این توافق عمل می‌شد در سه دهه گذشته شاهد خونریزی نبودیم و آرامش به خاورمیانه بازمی‌گشت.»

کارتر در موارد دیگر هم به صورت مستند اسراییلی‌ها را مورد انتقاد قرار داده و آنان را متهم به بدعهدی می‌کند. نگاهی به بخش‌های متناظر با انتخابات فلسطین نشان می‌دهد که چگونه مقامات این رژیم از عمل به تعهدات خود می‌گریزند و از هیچ کاری برای مانع آفرینی بر سر راه قدرت گرفتن فلسطینیان رویگردان نیستند.

فجایع انسانی درون فلسطین هم موضوع دیگری است که کارتر به آن می‌پردازد. انبوه ایست‌های بازرسی، محدود سازی جاده‌ها، قطع آمد و شد افراد و محموله‌ها و در نهایت دست‌اندازی اسراییل به کمک‌های جهانی و ...، مواردی هستند که نویسنده به کرات برشمرده و با استناد به آنچه که شخصاً مشاهده کرده از بروز فاجعه انسانی در منطقه‌ای می‌گوید که مردمانش در روز یک وعده غذا می‌خورند و ۷۰ درصدشان زیر خط فقر به سر می‌برند. کارتر هرچند در این باره به صراحت اسراییل را مقصر نمی‌شناسد اما با کنار هم چیدن شواهد و مدارک و ارائه تصویری واضح از اوضاع منطقه، قضاوت را به خوانندگان واگذار می‌کند که تنها چند صفحه

قبل به نقل از وی خوانده‌اند که اسرائیل در هر زمان که حقوق بشر را مزاحم خود بداند از نقض آن ابایی ندارد.

افسانه حقوق بشر اسرائیلی هم با گفته‌های کارتر درهم می‌ریزد. محاکمه‌های بدون حضور وکیل، دادگاه‌هایی که شاکی و قاضی یکی هستند، محاکمه کودکان ۱۲ ساله و ... تنها بخشی از آن حقوق بشری است که غربی‌ها رعایت آن را نشانه برتری حکومت عبری بر همتایان عربش می‌دانند.

سیاست‌های دو گانه آمریکا هم از انتقادات تند و تیز کارتر بی‌نصیب نمی‌ماند. او با انتقادی جدی از کنار گذاشته شدن سیاست رسمی آمریکا و جایگزین شدن استانداردهای دوگانه، نوک تند انتقادات خود را متوجه بوش کرده و می‌گوید: «ایالات متحده علی‌رغم تمامی نقشی که می‌تواند در روند صلح ایفا کند، در ۶ سال گذشته هیچ گامی برنداشته است.»

نگاه کارتر به مسئله فلسطین هر چند در مواردی به ویژه در برخورد با مبارزان فلسطینی از عدالت خارج می‌شود اما باز هم آنقدر منصفانه است که از دیوار حائل و حصار امنیتی اسرائیلی‌ها به عنوان «دیوار زندان» یاد کند. چنین تعبیراتی به همراه ارائه شواهدی دال بر آن که اسرائیل هرگز خواهان صلح و آرامش نبوده و با همراهی آمریکا در تلاش است هر روند صلحی را که در جریان آن مجبور به پرداخت هزینه، ولو حداقلی، هم باشد به حاشیه براند، باعث شده تا انبوهی از حامیان صهیونیسم بین‌الملل به محض انتشار این کتاب، رئیس جمهوری سابق آمریکا را هدف تندترین

انتقادات خود قرار دهند. با چنین توصیفی، مطالعه کتاب حاضر که از نگاه یکی از معماران روند صلح، به بررسی معضلات منطقه و «ستم» اسرائیلی‌ها بر فلسطینیان می‌پردازد، می‌تواند ابعادی ناگفته از تاریخچه این درگیری و علل تداوم آن را روشن ساخته و هم‌زمان بخشی از جنایات رژیم صهیونیستی و حمایت نامیمون کاخ سفید از تداوم ظلم و ستمی که بر فلسطینیان روا داشته می‌شود را در معرض قضاوت وجدان‌های بیدار قرار دهد.

در ترجمه کتاب، برای آشنایی بیشتر خوانندگان با برخی شخصیت‌های تأثیرگذار سیاسی رژیم صهیونیستی، زندگی‌نامه کوتاهی از آنان ارائه شده است. در بخش پایانی یا همان قسمت ضمائم نیز متن کامل نقشه راه و توافق اسلو به ضمائم اصلی افزوده شده است.

ترجمه این کتاب بدون همراهی مشفقانه همسر و کمک‌های بی‌دریغش هرگز به پایان نمی‌رسید. صمیمانه‌ترین سپاس‌های خود را نثار او و تمامی کسانی که در این راه همراهم بودند، می‌کنم.

آشنایی با مؤلف

جیمی کارتر همواره بر این باور بود که دولت باید «کارآمد» و «همراه مردم» باشد. او دولتی را می‌پسندید که علاوه بر پاسخگو بودن در قبال ملت، انتظارات آنان را نیز برآورده کند. دستاوردهای این سیاستمدار دموکرات در عرصه ریاست جمهوری آمریکا چشمگیر بود، اما هم‌زمانی حضور وی در کاخ سفید با افزایش سرسام‌آور بهای انرژی، جهش تورم و تنش‌های مداوم در عرصه سیاست خارجی در نهایت باعث شد تا دولت وی هرگز نتواند آنچه را که او به عنوان «هدف و استاندارد» برگزیده بود، محقق سازد.

کارتر که به ندرت نام کامل خود «جیمز ارل کارتر دوم» را به کار می‌گرفت در نخستین روز اکتبر سال ۱۹۲۴ در منطقه پلینز، ایالت جورجیا متولد شد. کشت بادام زمینی، گفت‌وگو درباره سیاست و باور به مذهب (با تأکید بر اصول باپتیست‌ها یا تعمیدگرایان) شخصیت وی را در نوجوانی شکل داد. در سال ۱۹۴۶ کارتر جوان پس از به پایان رساندن تحصیل خود در

آکادمی نیروی دریایی در آنابولیس، ایالت مریلند، با رزالین اسمیت ازدواج کرد. حاصل این ازدواج موفق سه پسر به نام‌های جان ویلیام (جک)، جیمز ارل سوم (چیپ)، دانیل جفری (جف) و یک دختر به نام آمی لین است.

کارت‌ر پس از هفت سال خدمت در نیروی دریایی آمریکا، باردیگر به پلیس بازگشت. نخستین حضور کارت‌ر در عرصه سیاسی به سال ۱۹۶۲ و پیوستن به حزب دموکرات باز می‌گردد. حضور فعال او در حزب به همراه تعهد و جنب‌وجوش همیشگی‌اش، چنان چهره محبوبی از وی ساخت که ۸ سال بعد با کسب انبوه آرای مردمی به سمت فرمانداری جورجیا برگزیده شد. تأکید کارت‌ر بر لزوم حفاظت از محیط زیست، کارآمدی دولت و حذف تبعیض‌های نژادی باعث تمایز وی از سایر رقبایش شده بود.

در دسامبر ۱۹۷۴، کارت‌ر نامزدی خود را برای شرکت در انتخابات ریاست جمهوری اعلام کرد. دو سال مبارزه و رقابت درون حزبی باعث شد تا ایده‌های این سیاستمدار جوان برای اغلب شهروندان آمریکا، به ویژه هواداران حزب دموکرات شناخته‌تر شود. کارت‌ر در گردهمایی‌هایی درون حزبی برای انتخاب نامزد نهایی موفق شد در همان دور نخست رأی‌گیری تمامی رقبای کهنه‌کار را کنار زده و خود را به عنوان نامزد نهایی حزب معرفی کند. او پس از پیروزی در درون حزب، سناتور والتر ماندال از مینه‌سوتا را به عنوان معاون و همراه خود برگزید.

با شروع رقابت‌های ریاست جمهوری، کارت‌ر حملات شدید

خود را متوجه جرالده فورده، رئیس جمهوری جمهوری خواه کرد. حاصل سه مباحثه رو در رو نیز، که طبق روال معمول به صورت زنده از شبکه‌های تلویزیونی آمریکا پخش می‌شد، به نفع او رقم خورد. کارتر در این مباحثات چنان از فرصت شناساندن خود و ایده‌هایش به مردمان آمریکا بهره گرفت که در نهایت بر خلاف روال معمول که رؤسای جمهوری آمریکا در دور دوم با معضل چندانی برای حضور دوباره در کاخ سفید روبه‌رو نمی‌شوند، با کسب ۲۹۷ رأی الکترال (در برابر ۲۴۱ رأی)، جرالده فورده جمهوری خواه را وادار به خداحافظی کرد.

کارتر در دوران حضور در کاخ سفید عمده تلاش خود را صرف مبارزه با تورم و بیکاری، دوبلیه اقتصادی که مدت‌ها بود دامگیر شهروندان آمریکایی شده بودند، کرد. حاصل این تلاش‌ها در پایان حضور ۴ ساله وی در کاخ سفید در افزایش ۸ میلیون فرصت‌های شغلی، کاهش کسری بودجه و جهش رشد اقتصادی کشور قابل مشاهده بود.

شرایط اقتصادی آمریکا اما در آن دوران به گونه‌ای بود که تورم و نرخ بهره در اوج به سر می‌برد و تلاش‌های کارتر و همراهانش برای کاستن از فشارهای اقتصادی در نهایت باعث شد تا اقتصاد ایالات متحده رکودی کوتاه مدت را پشت سر بگذارد.

کارتر اما خود در برشمردن دستاوردهایش به مواردی چون مواجهه با کمبود انرژی، تدوین سیاست‌های انرژی با تأکید بر حذف نظارت بر عرضه بنزین - جهت تشویق تولیدکنندگان به

عرضه هر چه بیشتر سوخت به بازار - اشاره می‌کند. او توانست کارآمدی دولت را با اصلاح خدمات اجتماعی و حذف نظارت و آیین‌نامه‌های دست و پاگیر از صنایع هوایی و حمل و نقل زمینی افزایش دهد. توجه ویژه به مسائل زیست محیطی، گسترش مناطق و محدوده‌های حفاظت شده، افزایش پارک‌های ملی و به ویژه تحت حفاظت قرار دادن حدود یکصد میلیون هکتار از اراضی آلاسکا از جمله دستاوردهای بزرگ وی در دوران حضورش در بالاترین مقام اجرایی ایالات متحده بود. سیاستمدار دموکرات اما وعده‌های خود مبنی بر ارتقای سطح خدمات اجتماعی را هم از یاد نبرده و با تأسیس «وزارت آموزش» اصلاح ساختار سیستم «امنیت اجتماعی» و رعایت «تساوی در استخدام زنان، سیاهان و لاتین‌تبارها در دولت» گام‌هایی مهم در این راستا برداشت.

در روابط خارجی کارتر دیدگاه ویژه خود را داشت. توجه و تأکید ویژه او بر «حقوق بشر» با استقبال سرد رهبران اتحاد جماهیر شوروی روبه‌رو شد. سایر دولت‌ها هم غالباً از این رویکرد استقبال چندانی به عمل نیاوردند. در خاورمیانه و از طریق فرآیند توافق کمپ دیوید در سال ۱۹۷۸، کارتر توانست خصومت میان مصر و اسرائیل را پایان بخشد. او همچنین در شکل‌دهی به اجتماعی بر سر مجادلات کانال پاناما هم موفقیت قابل توجهی را کسب کرد. رئیس جمهوری آمریکا با استفاده از تجارب رؤسای جمهوری پیشین در نهایت روابط کامل دیپلماتیک با جمهوری خلق چین برقرار کرده و با تلاش بسیار سرانجام توانست موافقت رهبران اتحاد جماهیر

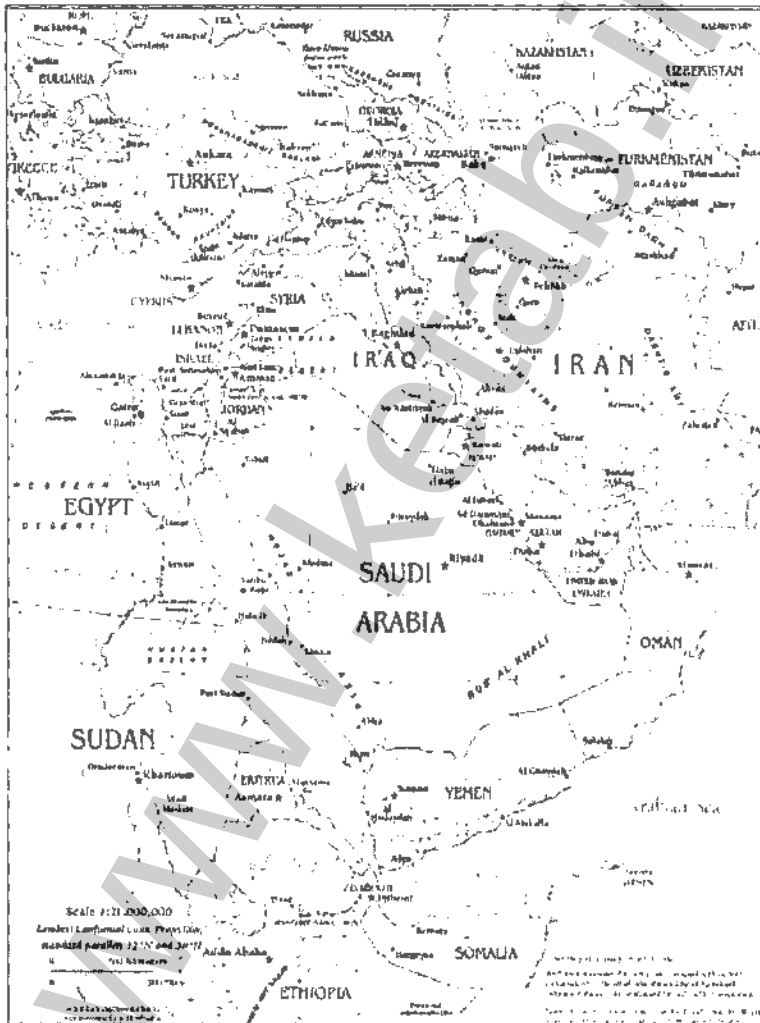
شوروی را برای امضای معاهده «سالت ۲» کسب کند.

ریاست جمهوری کارتر اما با کاستی‌ها و شاید با نگاهی منصفانه‌تر ناکامی‌هایی نیز همراه بود. حمله و تهاجم فراگیر اتحاد جماهیر شوروی به افغانستان در نهایت به تعلیق و تعویق طرح‌های وی برای اجرای مفاد قرارداد «سالت ۲» انجامید. اشغال و گروگان‌گیری کارکنان سفارت آمریکا در ایران، بیش از ۱۵ ماه بحران متمادی را برای دموکرات‌ها آفرید. عواقب گروگان‌گرفته‌شدن آمریکاییان به همراه تورم مداوم در داخل مرزها، در نهایت دوران حضور او در کاخ سفید را کوتاه ساخت. انتخابات سال ۱۹۸۰ پایان دوران حضور سیاستمداری در کاخ سفید بود که رویای کارآمدی دولت و پاسخگو کردن آن را در سر می‌پروراند.

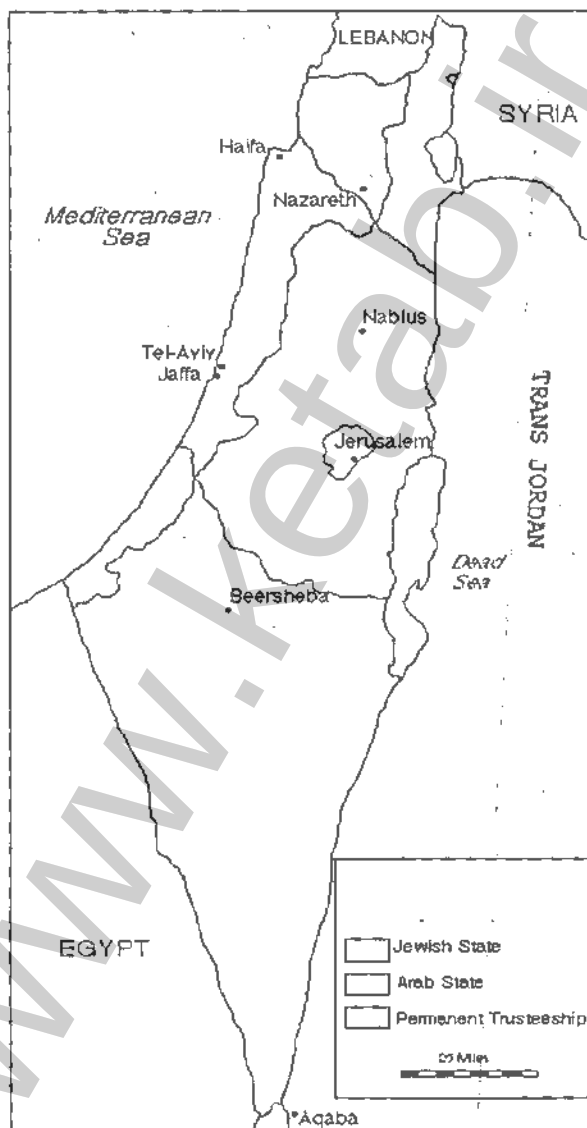
کارتر حتی پس از شکست در انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۹۸۰ و در شرایطی که باید خود را برای ترک کاخ سفید آماده می‌کرد، دست از مذاکره برای آزادی گروگان‌های آمریکایی برنداشت. ایران در این میان تنها زمانی حاضر شد ۵۲ گروگان آمریکایی را آزاد کند که دوران حضور کارتر در کاخ سفید به پایان رسیده بود. کارتر خود همواره با طنزی تلخ از این رویداد یاد کرده و می‌گوید: وسایلم را در کاخ سفید جمع کرده و در حال خداحافظی با نگهبانان ورودی اصلی بودم که یکی از آنان به من گفت: آقای رئیس‌جمهور! تبریک می‌گویم. گروگان‌ها آزاد شدند!

فلسطين: صلاح نه تبیض

۱۸

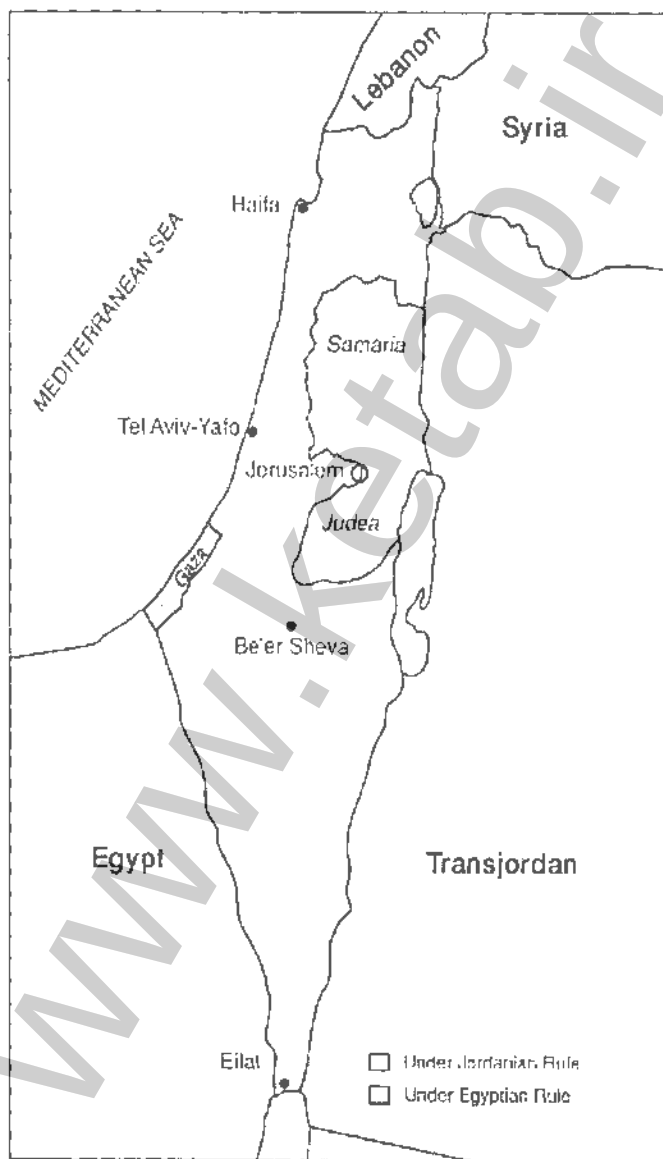
نقشه ۱. خاورمیانه کنونی

نقشه ۲. طرح تقسیم سازمان ملل، ۱۹۴۷

فلسطين: صلح نه تبعيض

۲۰

نقشه ۳. اسرائیل، ۱۹۴۹ تا ۱۹۶۷

انجیل می‌گوید هنگامی که نخستین خون در میان فرزندان آدم بر زمین ریخته شد، خداوند از قابیل قاتل پرسید: «برادرت هابیل کجاست؟» و او گفت: «نمی‌دانم. مگر من نگاهبان برادرم قرار داده شده‌ام؟» پس پروردگار گفت: «از تو چه سرزده؟ فریاد خون برادرت از اعماق زمین به گوش من می‌رسد. پس تو از نفرین شدگان هستی...».

(سفر پیدایش ۴: ۱۱-۹)

خون ابراهیم، پدر الهی برگزیدگان، هنوز هم در رگ‌های عرب، یهودی و مسیحی جریان دارد، هرچند حرص حکمرانی خاورمیانه از آن بسیار بر زمین ریخته و هدر داده است. خون ریخته شده در سرزمین مقدس هنوز هم فریاد غمگین خود را به گوش پروردگار می‌رساند.

برگرفته از «خون ابراهیم» نوشته جیمی کارتر